

Sarajevo, 06.07.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
29.06.2020.- 03.07.2020.

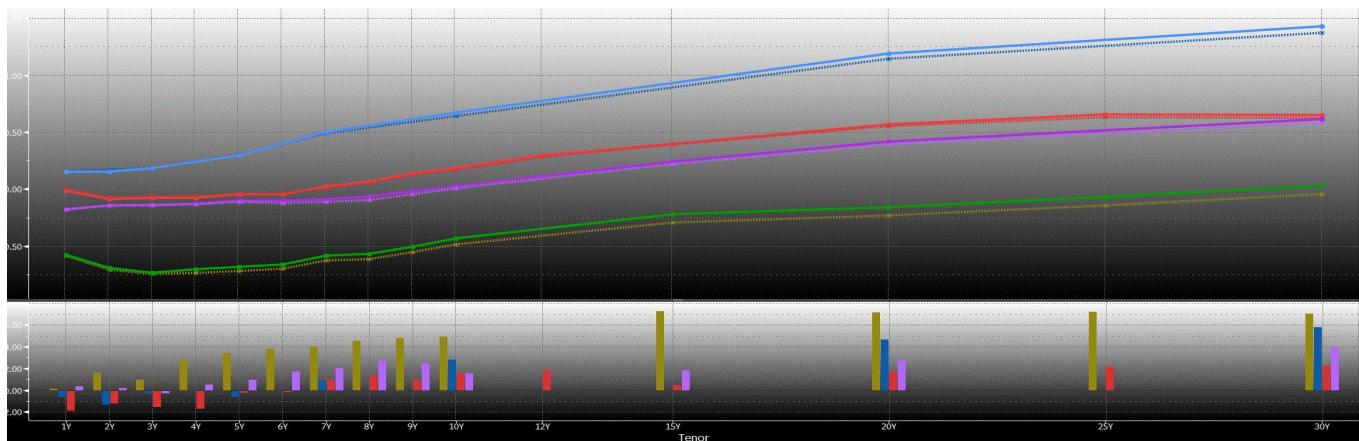
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	26.6.20	- 3.7.20	26.6.20	- 3.7.20	26.6.20	- 3.7.20	26.6.20	- 3.7.20
2 godine	-0,70	- -0,68 ↗	0,17	- 0,15 ↘	-0,07	- -0,08 ↘	-0,12	- -0,13 ↘
5 godina	-0,71	- -0,68 ↗	0,30	- 0,30 →	-0,04	- -0,04 →	-0,10	- -0,09 ↗
10 godina	-0,48	- -0,43 ↗	0,64	- 0,67 ↗	0,17	- 0,19 ↗	0,01	- 0,03 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	26.6.20	- 3.7.20
3 mjeseca	-0,531	- -0,515 ↗
6 mjeseci	-0,568	- -0,567 ↗
1 godina	-0,543	- -0,548 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.07.2020. godine (pone su u punim linijama) i 26.06.2020. godine (ispredane su u isprekidanim linijama). Na donjem dijelu grafra je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su uglavnom zabilježili rast u odnosu na prethodnu sedmicu, pri čemu su prinosi njemačkih obveznica povećani između 2 i 5 baznih poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni, pa je prinos desetogodišnjih obveznica zabilježio pad od skoro 4 bazna poena, na nivo od 1,255%. Neizvjesnost nastavka učešća Deutsche Bundesbank u okviru programa kupovina obveznica javnog sektora ECB je u petak okončana nakon što je Parlament Njemačke glasanjem podržao objašnjenje koje je ova centralna banka dostavila. Parlament je saopštio da navedene mјere zadovoljavaju zahtjev Ustavnog suda Njemačke da Parlament revidira da li su iste „proporcionalne“.

Prema planu emisija za treći kvartal ove godine Njemačka bi trebalo da prikupi 146 milijardi EUR putem emisije obveznica i instrumenata tržišta novca, što je skoro tri puta više u odnosu na ranije planove. Njemački Ifo institut je smanjio prognoze rasta GDP-a Njemačke za sljedeću godinu na 6,4%, dok je prije pet sedmica očekivano da će rast iznositi iznad 10%. Centralna banka Irske je objavila da bi GDP ove zemlje mogao zabilježiti pad od 9% u tekućoj godini pod baznim scenarijom, koji uključuje postepeno ukidanje restrikcija. Za Španiju je objavljen podatak da je svake sedmice u prosjeku 178.000 radnika

izašlo iz programa „na čekanju“, te se oko 1,75 miliona radnika sa 1. julom vratilo na posao. To predstavlja smanjenje od skoro 50% u odnosu na 3,4 miliona radnika koji su bili uvršteni u pomenuti program na kraju aprila.

Član IV ECB Panetta je naglasio da bi dezinflacijske snage mogle vjerovatno ostati snažne, kako u Evropi tako i globalno. Njegova kolegica Schnabel je izjavila da bi stopa inflacije mogla ostati blizu nivoa od 0% većim dijelom sljedeće godine te da su i negativne stope inflacije moguće, a dodala je i da je malo vjerovatno da će biti potrebno da se hitni program kupovina obveznica (PEPP) dodatno proširuje, kao i da je moguće da neće biti u potpunosti iskorišten. Glavni ekonomista ECB Lane je odbacio navode da ECB djeluje na kontrolu krive prinosa ili ciljanog nivoa kretanja prinosa te rekao da to nije dio onoga što ECB radi. Krajem prošle sedmice na tržištu se pojavila nepotvrđena informacija da bi UV ECB moglo biti suočeno s potencijalnim neslaganjem o pitanju koliko posljednji uvedeni program hitnog finansiranja (PEPP) treba da nagnje ka slabijim članicama eurozone, poput Italije. Kao opasnost ove, još uvijek hipotetičke debate, navodi se da bi nesuglasice mogle potkopati program koji je uveden na vrhuncu krize s ciljem uvjeravanja investitora u odlučnost ECB da održani integritet eura. Ovakve špekulacije su se pojavile nakon što je član UV ECB Knot u petak izjavio da Evropa ne bi trebalo da se previše oslanja na monetarnu politiku kao prvu liniju odbrane od ekonomskog pada uzrokovano pandemijom. On je dodao i da slovo „E“ u nazivu programu PEPP predstavlja hitnost (eng. emergency), te da je važno jasno naglasiti privremenu prirodu ovog programa. Istovremeno, uoči EU samita, zakazanog za 17.-18. juli, predsjednik Vijeća Evrope Michel bi trebalo da sutra prezentuje kompromisno rješenje kojim se nastoje ukloniti razlike između bogatijih članica i onih koje očekuju pomoć od EU fonda oporavka vrijednosti 750 milijardi EUR. Kancelarka Merkel je upozorila članice EU da „svijet gleda“ Evropu pozvajući ih da zaključe dogovor o Evropskom fondu oporavka. Da bi ovaj prijedlog Evropske komisije bio podržan potrebna je jednoglasna odluka članica, a analitičari navode da čak i ako se postigne dogovor na samitu ovog mjeseca, ovaj program može stupiti na snagu najranije početkom naredne godine.

Ekonomski podaci objavljeni u posmatranom periodu za eurozonu su uglavnom bili bolji od očekivanja, a posebno treba istaći približivanje PMI indeksa graničnim vrijednostima od 50 poena zabilježenim u junu, nakon što su isti u martu bilježili rekordno niske nivoe.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	JUN	80,0	75,7
2.	Stopa inflacije – EZ prelim.)	JUN	0,2%	0,3%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim)	JUN	0,8%	0,8%
4.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	MAJ	-4,5%	-5,0%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	JUN	46,9	47,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	JUN	47,3	48,3
7.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	JUN	47,5	48,5
8.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	MAJ	-3,2%	3,8%
9.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	MAJ	-	6,5%
10.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	MAJ	-13,5%	-8,3%
11.	Bilans budžeta – Francuska (u milijardama EUR)	MAJ	-	-117,9
12.	GDP – Španija (kvartalno) final.	I kvartal	-5,2%	-5,2%
13.	Stopa nezaposlenosti – EZ	MAJ	-	5,4%
14.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	JUN	6,5%	6,4%
15.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	MAJ	-	5,4%
16.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	MAJ	7,9%	7,8%
17.	Promjena broja nezaposlenih (u '000) – Španija	JUN	-113,0	5,1
				26,6

SAD

Predsjednik Feda Powell prilikom izlaganja pred komitetom za finansijske usluge izjavio da je buduća putanja za ekonomiju izuzetno neizvjesna te da će uveliko zavisiti od uspjehnosti obuzdavanja virusa, kao i da je malo vjerovatno da će doći do potpunog oporavka dok ljudi ne budu uvjereni da je sigurno da se ponovo počnu baviti većim brojem aktivnosti. Takođe, Powell smatra da je puni oporavak malo vjerovatan sve dok ljudi ne budu uvjereni da je sigurno da se uključe u brojne aktivnosti te je dodao da bi drugi talas širenja virusa mogao uticati na to da se građani povuku i smanje povjerenje koje ekonomiji treba, u smislu da se vrate ekonomske aktivnosti koje podrazumijevaju „gužvu“.

Tokom protekle sedmice objavljen je zapisnik s posljednje sjednice FOMC-a koja je održana u junu iz kojeg je evidentno da su zvaničnici nastavili diskutovati o prednostima tzv. kontrole krive prinosa. Članovi ovog tijela nisu bili odlučni o pitanju politike koja podrazumijeva da Fed kupuje ili prodaje koliko god je potrebno državnih obveznica kako bi se održao određeni nivo krive prinosa. Neki članovi su izjavili da bi to moglo da posluži kao „moćno sredstvo za obavezivanje“ dok su ostali iznijeli zabrinutost vezano za način implementiranja ovih odluka. Pored toga, iz zapisnika je jasno da će Fed vjerovatno zadržati veoma prilagodljivu monetarnu poliku i finansijske uslove u narednom periodu. Predstavnički dom je odobrio budžet za infrastrukturu vrijedan 1,5 biliona dolara koji je podržan sa 233:188 glasova, ali je Senat istakao da neće odobriti ovu mjeru.

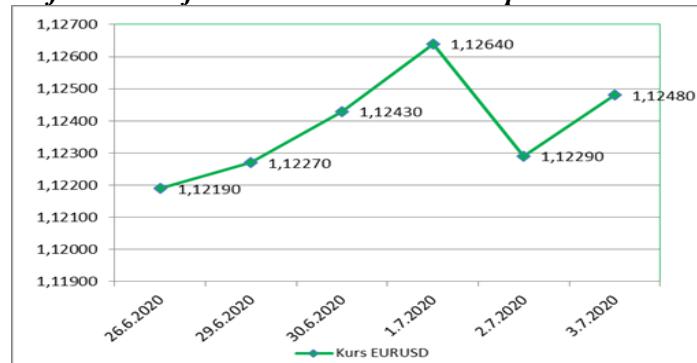
Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da iako je prvi inicijalni talas širenja pandemije tokom marta i aprila prošao, zaraza je i dalje prisutna i još uvijek može da iznenadite upozorio da bi bez detaljnog upravljanja rizikom u dijelu zdravstvene politike, moglo da dođe do značajnih bankrota što bi moglo podstaći finansijsku krizu.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prerađivački sektor Fed iz Dalasa	APR	-21,4	-6,1
2.	Povjerenje potrošača	JUN	91,5	98,1
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	26.jun	-	-1,8% -8,7%
4.	ADP promjena broja zaposlenih	JUN	2.900.000	2.369.000
5.	ISM prerađivački sektor	JUN	49,8	52,6
6.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru	JUN	3.230.000	4.800.000
7.	Stopa nezaposlenosti	JUN	12,5%	11,1% 13,3%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	27. jun	1.350.000	1.427.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20. jun	19.000.000	19.290.000
10.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	MAJ	-53,2	-54,6
11.	Fabričke porudžbine	MAJ	8,6%	8,0% -13,5%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1219 na nivo od 1,1248.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Premijer Johnson je obećao „Ruzveltski poticaj“ javnoj potrošnji te izjavio da bi povratak mjerama štednje bila greška. Johnson je najavio da će udvostručiti planove za povećanje investicija i da će Vlada, koja je već najavila hitnu potrošnju i mjere poreskih olakšica koje se procjenjuju na 133 milijardi GBP, nastaviti da pomaže građane i kompanije. Ovim je Johnson potvrdio obavezivanje na dugoročno investiranje u nekim od najugroženijih regija u zemlji uz pojačana ulaganja u puteve, škole i bolnice, smatrujući da balans u budžetu treba da sačeka dok se ne osigura oporavak. Na pitanje da li će doći do povećanja stope PDV-a, Johnson je istakao da treba sačekati stavove ministra finansija koji će biti iznijeti u narednim sedmicomama i mjesecima. Ipak, Johnson je apsolutno uvjeren da će poresko opterećenje biti umjereni i razumno, koliko god je to moguće.

Član MPC BoE Haskel je izjavio da postoji rizik da će ekonomija biti teže pogodjena krizom izazvanom COVID-19 nego što je BoE ranije očekivala te da postoje znakovi rastuće nezaposlenosti. U tom kontekstu Haskel je istakao da vjeruje da je sadašnja monetarna politika odgovarajuća te da su, u osnovi, prisutni rizici ekonomskog usporenenja.

Krajnji rok u kojem je bilo moguće produžiti Brexit je prošao, a produženje, kako je i bilo očekivano, nije zatraženo. EU pregovarači su 30. juna odbili posljednji prijedlog Velike Britanije u dijelu poslovanja finansijskih kompanija s ostalih 27 zemalja unutar EU bloka te su optužili Veliku Britaniju da pokušava da zadži što je moguće više koristi jedinstvenog tržišta. Barnier je upozorio industriju da se pripremi za 1. januar jer će se desiti „velike promjene“ kada finansijske kompanije iz Velike Britanije izgube njihova pasoška prava da nude usluge širom EU.

Vlada premijera Johnsona će omogućiti useljavanje skoro tri miliona građana Hong Konga u Veliku Britaniju, čime rizikuju dalju eskalaciju tenzija s Kinom nakon što je ova zemlja primjenila sveobuhvatan zakon o sigurnosti nad nekadašnjom kolonijom Velike Britanije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Odobreni hipotekarni krediti	MAJ	25.000	9.300
2.	Monetarni agregat M4 (G/G)	MAJ	-	11,9%
3.	GDP (Q/Q) F	I kvartal	-2,0%	-2,2%
4.	Lična potrošnja (Q/Q) F	I kvartal	-1,7%	-2,9%
5.	Potrošnja vlade (Q/Q) F	I kvartal	-2,6%	-4,1%
6.	Izvoz (Q/Q) F	I kvartal	-12,2%	-13,5%
7.	Uvoz (Q/Q) F	I kvartal	-9,4%	-9,4%
8.	Ukupne poslovne investicije F (Q/Q)	I kvartal	0,0%	-0,3%
9.	Nationwide cijene kuća (G/G)	JUN	0,9%	-0,1%
10.	Gfk povjerneje potrošača F	JUN	-29	-27
11.	PMI uslužni sektor F	JUN	47,0	47,1
12.	PMI kompozitni indeks F	JUN	47,6	47,7

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,90948 na nivo od 0,90126, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2336 na nivo od 1,2483.

JAPAN

Nastojanje BoJ da održi troškove posuđivanja niskim uslijed ekonomskog udarca od pandemije dolazi sa troškom po banke Japana, koje su suočene sa ultra niskim kamatnim stopama već nekoliko dekada. Rast troškova kreditiranja negativno djeluje na sve finansijske institucije, ali je ovaj udar posebno izražen po manje regionalne banke koje čine oko polovine kreditiranja u Japanu i suočavaju se s veoma niskim marginama zarade, koje već sada iznose oko 0,2%. Novi član IV BoJ Nakamura je izjavio da je trenutna ekonomska situacija prilično ozbiljna te da ova centralna banka mora „rano odgovoriti“ na silazne rizike

koji bi se mogli pojaviti uslijed pandemije koronavirusa. Takođe, Nakamura je izjavio da u Japanu neće biti održiv rast inflacije ukoliko ekonomski uslovi ne dozvole BoJ da napusti negativne kamatne stope. Prinosi obveznica Japana sa rokom dospijeća od 20 i 40 godina su zabilježili najveće nivo od marta 2019. godine, a stabilan rast bilježe od polovine juna kada se pokazalo da guverner BoJ Kuroda nije isuviše zabrinut zbog ovakvih kretanja. Stoga je kriva prinosa državnih obveznica zabilježila povećanje nagiba, što je i bio cilj nekonvencionalne politike kontrole krive prinosa koja se provodi od 2016. godine. BoJ djeluje na targetirani nivo prinosa obveznica s rokom dospijeća do 10 godina.

Maloprodaja u Japanu je u maju na godišnjem nivou već drugi mjesec zabilježila dvocifreni pad (u aprilu je smanjena za 13,9%), što ukazuje na težak udarac povjerenja potrošača uslijed pandemije te na izglede ekonomskog oporavka. Održiv pad potražnje povećava rizike da bi ekonomija Japana mogla ostati u recesiji duže nego što se očekuje, kao i da bi oživljavanje ekonomije moglo biti više sporo. Takođe, objavljeni su podaci o nastavku smanjenja industrijske proizvodnje, ako i padu proizvodnje automobila, koji ukazuju na dalji pad aktivnosti u Japanu, uprkos ukidanju vanrednog stanja širom zemlje. Analitičari predviđaju da se ekonomija Japana nalazi na putu ka značajnoj kontrakciji u drugom kvartalu zbog negativnog uticaja izbijanja pandemije na globalnu potražnju za dobrima i na zatvaranje kompanija.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni Period
1.	Maloprodaja (G/G)	MAJ	-11,6%	-12,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	MAJ	-23,1%	-25,9%
3.	Proizvodnja automobila (G/G)	APR	-	-46,1%
4.	Prodaja automobila (G/G)	JUN	-	-26,0%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	JUN	37,8	40,1
6.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	JUN	42,3	45,0
7.	PMI kompozitni indeks (final.)	JUN	37,9	40,8
8.	Monetarna baza (G/G)	JUN	-	6,0%
				-3,9%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 120,28 na nivo od 120,95. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 107,22 na nivo od 107,51.

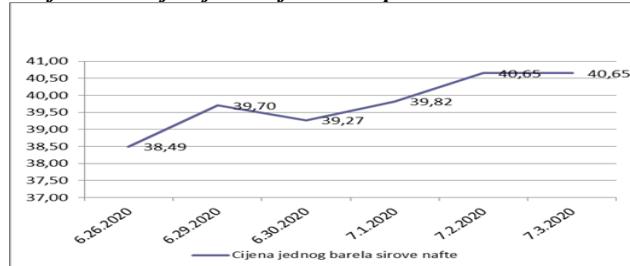
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 38,49 USD (34,31 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je bilježila rast te je krajem sedmice premašila nivo od 40 dolara po barelu, uglavnom pod uticajem vijesti da su zalihe nafte SAD smanjene više od očekivanja, što je nadmašilo zabrinutost zbog negativnih efekata širenja COVID-19.

Prema podacima praćenja isporuka nafte izvoz iz Saudijske Arabije je u junu smanjen na 5,7 miliona barela na dnevnom nivou, što predstavlja najniži nivo u posljednjih više od tri godine, nakon što je implementirano rekordno smanjenje proizvodnje ovog energenta. Tokom drugom kvartala cijena nafte je na berzi u Njujorku povećana za 92%, nakon što je zabilježen najgori kvartal po pitanju cijene nafte, a što je rezultat smanjenja obima proizvodnje OPEC+, kao i povećanja obima potrošnje nafte u Kini. Krajem sedmice cijena nafte je nastavila da se održava na nivou preko 40 dolara po barelu pod uticajem agresivnijeg smanjenja ponude nafte i ekonomskih podataka za SAD koji su bili bolji od očekivanja. OPEC+ su nastavile sa politikom smanjenja ponude, dok je Rusija pokazala potpuno ispunjenje svojih obaveza vezano za ovo pitanje drugi mjesec zaredom. OPEC+ još uvijek nisu donijeli odluku o tome da li će se smanjenje obima proizvodnje od 9,6 miliona barela dnevno produžiti i tokom augusta. OPEC je smanjio obim proizvodnje nafte na najniže nivoe od 1991. godine, odnosno od Zalivskog rata, sa ciljem oživljavanja tržišta ovog energenta.

Na zatvaranju tržišta u četvrtak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,65 USD (36,20 EUR). Tržište nafte u SAD je u petak bilo zatvoreno zbog praznika. Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 5,61%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati nijihu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.771,29 USD (1.578,83 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata se uglavnom kretala u uzanom intervalu oko 1.770 dolara po unci. Prema podacima fondova koji trguju zlatom, ovakva potražnja za zlatom, kao što je to slučaj u ovom kvartalu, nije viđena od vremena finansijske krize. Tako je od početka aprila imovina ETF-ova u zlatu povećana za više od 12 miliona uncii te je na putu da zabilježi najveće kvartalno povećanje od prvog kvartala 2009. godine. Tokom trgovanja, u srijedu, cijena ovog plemenitog metala je bilježila rast, te se približila nivou od 1.790 dolara po unci pod uticajem zabrinutosti zbog širenja pandemije, kao i monetarnih i fiskalnih stimulansa. Fjučersi na zlato koji dospijevaju u avgustu su tokom sedmice povećani na 1.800 dolara po unci prvi put od 2011. godine. Ipak, nakon što je objavljen zapisnik s posljednjeg sastanka FOMC-a, cijena zlata je ponovo smanjena. Podaci koje je objavila LBMA su pokazali da se u trezorima u Londonu na kraju marta tekuće godine držalo rekordnih 8.515 tona zlata. Isto tako, zalihe zlata na COMEX berzi nastavljaju da se povećavaju, te su sada skoro četiri puta veće u odnosu na stanje koje je postojalo u prvom kvartalu.

Krajem sedmice su objavljeni podaci s tržišta rada u SAD koji su bili bolji od očekivanja. Uprkos tome, cijena zlata se nije značajnije mijenjala te se održavala oko nivoa od 1.770 dolara po unci.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.772,05 USD (1.575,44 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,04%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

